

KÁVÉESOK LAPJA

V. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

17. szám

Kiadó és laptulajdonos:
A Budapesti Kávésok Ipartestülete

Felelős szerkesztő:
Dr. Havas Nándor

Szerkesztő:
A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.

A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy félévre 8.— pengő. egész évre 16.— pengő.

Megjelenik:
minden hó 1-én és 15-én

Szerkesztőség:
Budapest, VIII. József körút. 38. III. em.17. Telefon: József 321—05
Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd uccsa 31.
Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Nyári szünet után...

Eltávoztak a Szent István hét százezernyi vendégei, elutaztak a külföldről összesereglett magyarok szájai, hazájukba tértek idegen vendégeink, hazatértek a mi nyaralóink és most új népvándorlás kezdődik a főváros és a vidék kulturentumai felé. Az új, a jövő generáció áll az iskolák kapui előtt, amelyek a pihent ifjúság és tanítók együttes munkájára készen állanak.

Az iskolák megnyitása jelenti a mi viszonyaink között az őszi szezon kezdetét és a nyár folyamán elcsendesült társadalmi élet és annak mozgalmainak újból való megindulását.

Ennek a társadalmi életnek mindannyian különböző viszonylatokban részben aktív: eslekvő formában, részben passzív módon részesei vagyunk és ez az oka, hogy állandó érdeklődéssel kísérjük: mit hoz a jövő, mi vár ránk, mi kell tennünk és mit remélhetünk.

Azt mondják, hogy az elmúlt eseményekből kell következtetni a jövőre. Ha a folyó év eddigi eseményeit figyeljük, a prognózis nem valami kedvező.

Közgazdaságunk helyesebben mondva ma-gángazdaságunk krízise még mindig tart, az általános pénzszűke mindjobban fojtogatják iparunk és kereskedelmünk existenciáját. Évszázados és sok évtizedes cégek dőlnek össze, dokumentálva azt, hogy az adott viszonyok mellett fennálló fogyasztási lehetőségekhez, igen sok az eszkimó.

Trányado helyek ezt a válságot jórészt a megszükkített fogyasztási területnek tudják be, bár az érem másik oldalát tekintve, kétségtelen az is, hogy a megszükkült területen kívül ugyanolyan gazdasági hatású tény az, hogy a megmaradt területen élő népesség fogyasztóképesége leromlott.

Pedig tény az, hogy a háborús idők ezernyi súlyos következményen felül, azzal a kultur-szempontról kedvező hatással jártak, hogy a nép nagy tömegeivel oly szükségleteket és életlehetőségeket ismertettek meg, amelyről eddig fogalma sem volt és amelyet saját érdekében is szívesen igénybe venne, ha lenne hozzávaló módja.

Sajnos ez az, ami mindenütt hiányzik: a mód, a pénz, ami nélkül minden stagnál.

Adóztatási rendszerünk mellett az állam és a közhatalóságok oly mértékben veszik igénybe a keresők szolgáltató képességét, hogy az élet lehetőségeinek igénybevételére, a jobb, kulturáltabb életmódra nem marad semmi.

Társadalmunk túlnyomó többsége a legkedvezőbb esetben a létminimum határan él és kénytelen lemondani mindarról, ami a mindennapi kenyér határait túlhaladja.

Ezt a helyzetet természetesen azok az ipar-agak érzik meg elsősorban, amelyek a fenti határon túlmenő igényeket szolgálnak és a melyeknek igénybevétele bizonyos kulturlehetőségek kielégítését célozza.

Mert bármily ironikusan nyilatkoznak egyik-másik helyen a kávéházak jelentőségéről, számtalanszor bebizonyult és elismert tény, hogy a kávéház közlelmzési jelentőségén kívül kulturcélokat is szolgál.

Már maga az a tény, hogy amit sokszor a

kávéház hibájával rónak fel, hogy alkalmat ad a társaséletre, az emberek egymásközötti érintkezésére, további hatásában igenis nagyjelentőségű.

A kávéházban fejlődött ki a társadalmi öntudat, a polgárság együttérzése és az elmúlt nehéz idők alatt bármily kőmikusan kialakult „kávéházi Conrád“-ok fogalma jelentette a polgárság érdeklődését és együttérzését a naretér eseményei iránt. A kávéházi Conrádok jelentettek a „hinterland“ állandó kontaktusát és bizalmát a hadban álló és vérező milliókkal szemben.

De úgy vélem kár e fájdalmas emlékeket újból felidézni. Sehoh a világon nem gyökeresedett egy intézmény a társadalom életébe, mint a budapesti kávéház.

Nemcsak nekünk mint iparüzőknek van szükségünk kávéházainkra, de közönségünknek is.

Sajnos a mai viszonyok mellett azonban iparunk existenciája nagyon labilis alapokon nyugszik.

A kávéházak jellegénél fogva a fogyasztás esökkenésével párhuzamosan az üzemi költségek nem apaszthatók. Így tehát ezen a télen nincs, vagy csak igen kis mértékben van módunk segíteni.

De van egy másik tétel, a közterhek tétele, amely aránytalan mértékben veszi igénybe a kávéházakat mint adóalanyokat.

Nem vagyunk olyan naivak, hogy az adózási kötelezettség alól kivonni akarnók magunkat, azonban ezt csak oly módon és oly mértékben, amennyire méltányos és igazságos.

Bármennyire súlyos az egyenes adók magas kulcsa és kivétési rendszere, azok elvi alapját nem kifogásolhatjuk, mert hiszen a tényleges jövedelem alapján vetettek ki.

De hovatovább tarthatatlanná válnak azok az adónemek, amelyek tekintet nélkül az üzlet jövedelméhez, egyszerű társulást jelentenek, a rendes kereskedői társulási konzekvenciái nélkül, mert ezekben az esetekben a kivétő hatóság csak a bevételben osztozik tekintet nélkül a további konzekvenciákra.

Sőt az ily módon bevételünkben részesedő társunk, hatalmi állásánál és erejénél fogva, egész hatósági tekintélyével áll velünk szemben és rendszabályoz és büntet.

Azt hisszük, hogy elérkezett az ideje annak, hogy a közhatalóság és dolgozó polgár közötti ez a félszeg viszony megváltozzék és a hatóság vonuljon azokra a terrénumokra vissza, amely őt tekintélyénél és hatalmánál fogva megilleti.

A dolgozó iparos és kereskedő munkáját pedig meg kell könnyíteni és lehetővé tenni, hogy munkájukat teljes odaadással folytathassák. Meg vagyunk győződve, hogyha a hatóságok ezt lehetővé teszik, a gazdasági élet fellendülése bőven behozza az elmaradt jövedelmeket.

Nyári pihenő után, új erővel felfrissülve, ezeknek a törekvéseknek a szolgálatába kell állanunk. Ha a multban ez irányban bizonyos eredményeket sikerült elérnünk, meg vagyunk győződve, hogy kitartó munkásságunk előbb-utóbb eredménnyel fog járni.

Mészáros Győző.

SZAKKÉRDÉSEK.

Rovatvezető: Katona István.

Fényűzés a kávéházban

Ha nem volnánk biztosak abban, hogy lapunkat annak szakszerűsége folytán mondhatni egyedül szakemberek, kávékollegák és a hozzánk tartozók olvassák, bizony szükségét érezném egy kis előrebocsátásnak is, ne-hogy a cím a laikus olvasóközönséget meg-tévesse. Elmondanám, hogy nem arról a fényűzésről van szó, amit a pesti kávéházak a világhossz terjesztésével, néhol már szinte vakító kivilágtatással idéznek elő, hanem egész egyszerűen az a „fényűzés“, hogy mind-jobban gyérülő vendégeinket holmi *lucullusi* haboskávékkel és debrecenis rántottával traktáljuk.

Ha ennek a ma már a nevétségességig menő anakronizmusnak a nyitjára akarunk jutni, vissza kell nyulnunk a háború utáni évekre, amikor a gazdasági válság győztes és győzőnél egyaránt a tetőpontra állott. Ezekben a kétségbeejtő időkben, amikor az állam-háztartások európaszerte reszege-ropogva küzdöttek a háború furiái által felkorbácsolt viharokkal, mindenütt és így nálunk is az adózásra alkalmas területekbe próbáltak kapaszkodni, hogy az államgazdaság elmerülését megakadályozzák. Ilyen körülmények között, amikor minden eszköz jó volt, ami ezt a célt szolgálta, amikor a parancsoló végzésük-ség nem finyáskodott, nem mérlegelt, hogy vajjon az út nem lesz-e halottak ezreivel ki-kövezeve, a vízivataros időben született meg a többi adó-áldással együtt a fényűzési adó is.

Nem azért, hogy „hazabeszéljek“, de le kell szögezmem, hogy abban a hatalmas komplexumban, amelyet máról-holnapra „luxus“-sá avasztáltak, a legnagyobb méltánytalanság és jogtalanság az élelmézzel kapcsolatos iparokat érte. Mert az-talán valahogyan elfogadható, hogy a fényképezőgép, a prém-bunda, az ékszer vagy struccotl nem sorozható az elsőrendű szükségletek körébe, de ugyanakkor fényűzésnek deklarálni azt, ami annyira létszükséglet, hogy egyben *létszükséglet* is, a melléfogás mesterművének bátran elnevezhető.

Sokszorosan ismert tényeket hozok fel, amikor visszaemlékszem a háborús és háború utáni lekötöttségünkre, midőn azon a címen, hogy elsőrangú *közszükséglet* reprezentá-lunk, árainkat lerögzítették. Hozzá nem értő, bürokratikus kezek itélőszéke elé állították az „árdrágító“ kávést, vendégloást, ugyanakkor, amikor szinte pereről-percre emelkedtek az árak a gazdasági élet egész vonalán és bizony nem kis harcba, küzdelembe került annak az elismertetése, ami mindenki másnál egészen természetes követelmény volt, az *utánpótlási ár*.

Hogy ezek a szigorú pénz, sőt elzárást is nem ritkán elrendelő ítéletek milyen szeren-esétlenségeket és összeomlásokat idéztek elő éppen a mi iparunkban az italmérsi törvény-nek idevonatkozó, visszaható erejű intézkedé-sei folytán, azzal itt most nem kívánok fog-

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyártmánya!

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTI
Telefon: József 462—63
462—64
462—65
323—07

VII., ROTTENBILLER UCCA 31

Telefon: József 338—91

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója.
Tojás-osztály.

346—68

350—16

Sürgőnycím: „Közlet Budapest“

lalkozni, csupán azért hoztam fel ezt a remi-nenciát, hogy egy másik, ellentétes beállítással szembeállíthassam.

Amíg ugyanis a legnagyobb fluktuációk és konjunkturák közepette iparunkat a közszükségletet szolgálónak mondták ki és árainkat ez okból bekülvőkben lecsorítva tartották, nem sokkal később már „fényűzési“ üzemmé léptették elő üzleteinket és ennek folytán tizenegy százalékos megadózattal tették talpraállásunkat lehetővé. Így lett aztán fényűzés a kávé még akkor is, ha az egyben a vendég vacsoráját is jelentette, vagy a tojást fogyasztó vendéget így büntették meg szerény életstandardjaért luxussal.

Az eredmény mindnyájunk előtt ismeretes: Budapesten, a „kávéházak városában“ üresen álltak az üzletek, az amúgy is ezer tehertől görnyedő kávéházi publikum, az intelligens középosztály nem üzhette tovább ezt a csuda nagy luxust. Rövid idő alatt így veszett el visszanyerhetetlenül ez a vendégesoport, amely létünket jelentette a béke időkben és menekült a tejivókba, amelyek állami segítséggel, adókedvezményekkel könnyűszerrel konkuráltak le agyonadózott üzleteinket.

El kell ismernünk, hogy csigalassussággal, de mégis történt valamelyes változás fényűzési elbírálásunkban; először a reggelizést sorolták az emberi elsőrangú szükségletek közé, évek múltán már az uzsonna sem tartozott a főbenjáró bűnök sorába, de a mai napig is, aki 10 óra után merészel valamit enni, az egy regrögzött fényűző, akitől ezért pénz-büntetés jár.

Nem lehet mosolygás nélkül elhaladni a legújabb, 102.500—1929. sz. pénzügyminiszteri rendelet mellett sem, amely például kéziratról és autogramokról is megemlékszik és fényűzési tárgyakkal csak akkor tekintik őket, ha egységként értékük a 200 pengőt meghaladja, — de mélyen hallgat az 1 pengőt sem elérő kávéról és vajról, ami 10 óra után elfogyasztva, még ma is fényűzés.

A fényűzési adót ne is próbálják tovább rendeletekkel életbentartani, ne injekciózzák a halkodót, hanem hagyják szegényt csendesen eltávozni dicső földi szereplési köréből. Ez az adó nemesak igazságtalan, de gazdaságpolitikaig abszolút helytelen is, mert megakadályozza bizonyos iparok fejlődését, így elsősorban a finom műipart és mert kárára van a kereskedelem lendületének, elsovasztván azt a törekvést, hogy a kereskedelem a legjobb és legfinomabb árucikkekre is berendezkedjék.

Adják át mihamarabb ezeket a háborús mumiákat az enyészetnek, hogy a záróra, kenyérgy és társai mellé ezeket is a múzeumok őrizhessék meg unokáink számára, akik hitlenül fogják a fejüket rázni, ha ezeket a jó idők és jelenségeiket az üveg alatt nézegetni fogják. *Katona István.*

Babkáv és kávébab

A kávé forrón vagy hidegen, erősen vagy gyöngén, tejjel vagy tej nélkül, habbal, cukorral vagy más keverékekkel és surrogátumokkal isszák. Még abból az időből kedves előtünk, mikor mint a nagyanyánk aranysegélyű eszéje alján lévő virágokat láttató, ártatlan italt ismertük, azonban szívesen isszunk tartalmasabb formában is és ezáltal osztjuk a törökök izlését, akik a kávé egyenlő mennyiségű cukor és kávépor keverékének kifőzésével készítik s ez azután „oly fekete lesz, mint az éjszaka“, „oly erős, mint a szenvedély“ és „oly édes, mint a szerelem.“

A rendszeres kávéfogyasztás szokása aránylag még új nálunk. Semmiesetre sem korlátozódott, azonban a kávéfa ültetési területére, amelynek Abesszinia a hazája és amelyet most már mesterséges elterjedés által az északi és déli szélesség 28 foka táján, a föld mindkét féltekéjén, különösképpen azonban Braziliában tenyésztenek.

Európába való bevonulását a 15. századtól kezdve különböző utakon követhetjük nyomon. Részint a törökök Bécs ostrománál, részint tengerészek és gyarmatosok voltak azok, akik a 17. században Marseille-ből és más kikötővárosokból utat nyitottak a kávénak. „A bölcsesség iskolái“nak nevezték az első, 1554-ben Konstantinápolyban megnyitott kávéházakat. Rómában már 1626-ban ittak kávé, míg Londonban 1652-ben keletkezett az első kávéház, Amsterdamban 1666-ban, Párisban 1672-ben, Bécsben 1683-ban, Nürnbergben és Regensburgban 1686-ban, Hamburgban 1687-ben, Stuttgartban 1712-ben és Berlinben 1721-ben.

Tekintet nélkül a magas árra, már a 18. században az összes német udvarokban és a gazdagok s előkelőségek köreiből is itták a kávé és a sok egyházi és világi tilalom, korlátozás s adó ellenére eközben a kávé élvezete az egész civilizált világ városiban és országában elterjedt. Hatása rendkívül sok-

Alapítva 1886-ban
Herzka, Halász és Berger
vas és rézbutor-gyár
Budapest, V. Lipót-körút 10.
Teljes kávéházi és szállodai berendezések

oldalú és egyéni. Állandóan távol tartja az embertől a szellemi és testi fáradságot, fokozza a munkaképességet, a legkülönbözőbb fáradozásokat — még pedig hideg és nem túl-erős állapotban — gyaloglásoknál, mezei munkánál és egybeült is könnyebben elviselhetővé teszi. Emellett betegségek ellenszere, méreghatások megszüntetője s ezáltal legyőzőjé lesz ellenfelének, a fiziológiailag más hatású alkoholtól is, minthogy az ez utóbbi által megrészegült és kifáradt embert új erőre kelti.

Másfelől a túlerős és a túlságos mértékben való kávéfogyasztás kellemetlen kísérőjelenségekkel jár, mindennekeltő könnyen okozhat szívdobogást, félelemérzetet, agyvertulást, izomreszkést, idegbajt és árt a gyomornak s a bélsatornának. Ilyen állapotban egészségtelen szívhajosok, idegbetegek és gyermekek számára, akiknek különben is kerülniük kell. Mindezek a fiziológiai jelenségek és hatások a kávébab összetételéből és alkotórészeiből adódnak.

Legfontosabb kémiai alkotórésze, melynek mennyiségei pörkölt és pörköletlen állapotban egymással körülbelül megegyeznek és amely az egésznek 1/2—2 százalékát teszi, a koffein vagy kaffein. Ez egy nitrogéntartalmú szerves anyag, amely a leginkább hokorként nevelt kávéfa, más részeiben is előfordul, kivéve a kérget, faállományt és a gyökereket. Némely országban éppen ezért használják tealevel helyett a kávélevelet, amelyből hiányzanak a kávéolaj és a kávébab egy-némely anyaga.

Ez a, nagy ingadozásoknak alávetett, sőt néhány vadon termő kávéfajtából teljesen hiányzó alkaloid tiszta állapotjában hosszúság, szagtalan, hófehér, selymesen fénylő tüket képez. A kávéfogyasztásnak már tárgyalható hatásai elsősorban a koffein jelenlétére és a kávébab más alkotórészeinek egyidejű összehatására vezethetők vissza.

A monda szerint, miután a kecské vagy a tevék a kávénövényt legelték le, feltűnő élénkséget tanúsítottak, s ezt a körülményt az ember hasznára fordította.

A kávé kellemes, sajátos, finom íze és illata csupán a pörkölésnél keletkezik. A pörkölés erősen megduzzasztja a kávészemeket, amelyek körülbelül súlyuk 20 százalékát veszítik el s amelyek a bennük levő cukortartalom karamelizálódása következtében sötétbarna színűvé válnak, miközben illatos, koffeol néven összefoglalt termékek képződnek. Ezek képződésük, fokozódásuk és lekötésük szempontjából értékmerőül szolgálnak a kávé jószágának és a pörkölési technika haladásának tekintetében.

A szemek fertirt összetétele szerint a kávé csupán emésztési és idegmunkai szempontból kellemesen ígató, nélkülözhető csemege, azonban semmiképp sem a testedt tápláló és erősítő élelmiszer.

Ákár forrózva, szürve, főzve, akár különleges szerkezetű kávéfőzőgéppel, vagy anélkül készítve isszuk is, a folyékony kávé mindenkoron, gyorsan és alaposan tisztítható, idegen anyagokat nem vonzó és kémiailag nem bomló, leghelyesebben porcellánedényben tartjuk. Eppen ilyen, sőt még szigorúbb elővigyázati rendszabályok szolgálnak kisebb-nagyobb mennyiségű pörkölt és pörköletlen egész kávészemek elraktározására. Mindegy, hogy zsáokban, hordóban, dobozban avagy üvegekben tesszük el, csupán csak az a fontos, hogy száraz helyiségben, nedvesség, penészesedés, dohosság és megavasodás ellen véde legyen és távoltartassék minden erős-zagú és a józtt és aromát befolyásoló anyag-tól.

Különös gondosságot követel ebben a tekintetben az örölt kávé, amelyet legcélszerűbben mindig a használat előtt röviddel magunk készítünk el. Ezáltal elkerüljük az aromavesztésének kívül még a sok más véletlen és szándékos szennyezést és hamisítást. Az a körülmény, hogy az üzletben szemünk láttára öröltetjük meg, elkerülhetővé teszi ugyan az utóbbit, de nem zárja ki a szállítást közben az aroma elpárolgását. Mennél finomabb az őrlési termék, annál kiadósabb lesz az ebből készült kávé, kihasználván minden, forró vízben oldódó alkotórészt.

Ha az egész szemek közt is vannak szeny-

EMERGÉ GUMMIPADLÓ

ryezések, úgy ezek rendszerint, törmeléken, kavicsos és más ilyen hozzávegyítések kivételével a kávészem utánzásai pörkölt földmogyoró, kukoricaszem, égetett farkascsesernye, makk, rozs- és árpa szem alakjában, amelyeket azonban szabad szemmel is pontos átvizsgálás mellett jól észre lehet venni. Néhány esetben egyenesen megkívánják s ilyenkor az áru helyes szolgáltatásánál nem kifogásolható.

Semmiképpen sem gátlandó azonban az az előtt sokkal inkább divó házi pörkölés, amelyet a háztartásban könnyen el lehet végezni, kiváltképpen ha a szükséges mennyiség mindig frissen készül azokban a kis modern pörköldobokban, amelyeket gyorspörkölőknek nevezünk, s amelyek használatánál a lehető leggyorsabban és legkönnyebben távoznak el a fejlődő kozmódó gézek. A kicsinyben való pörkölésnek a nagygal szemben az az előnye van, hogy mindazok a nagy készleteknél gyakran nélkülözhetetlen eljárás módok és pótlékok, amelyek az aroma konzerválását és a kávé tetszetős külsejét célozzák, itt fölöslegessé válnak bizonyulnak.

Németből:
Havas József.

Hivatalos rész

Szakiskolai beírás. Értesítjük a t. Kartárs urakat, hogy szakiskolánkba a beírásokat az 1929—1930. isk. évre 1929. szeptember 9., 10., 11., 12., 13. és 14. napjain tartjuk meg, mindenkor délelőtt 10—12 óra között a szakiskola, IX., Lónyay-ucca 6. sz. 11. em. 18. sz. termében. Azok a tanoncok, akik első ízben iratkoznak be, hozzák magukkal szerződésüket, születési anyakönyvi kivonatukat és utolsó évi iskolai bizonyítványukat. Akik még nincsenek szerződve, azok főnöküktől nyilatkozatot hoznak arról, hogy ott, mint tanoncok alkalmazva vannak.

Budapest, 1929 aug. 19.

Walter Károly s. k. főigazgató. Mészáros Győző s. k. ipartestületi és felügy. biz. elnök.

HIREK

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Szeptember 5-ig megfizetendő az augusztusi lakbér II. részlete.

Szeptember 6-ig esedékes a nem általánosan zenészkávéházak vigalmi adója.

Szeptember 10-ig befizetendő az adóközösség tagjainak fényűzési és forgalmi adóátalánya.

Szeptember 14-ig szakiskolai beírások.

Szeptember 15-ig fizetik a fényűzési adót azok, akik nem tagjai az adóközfősségek; befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti és rokkant ellátási adó.

Szeptember 20-ig befizetendő az általánosan zenészkávéházak vigalmi adója.

Megkötendők a ruhatári szerződések és bejelentendők a ruhatári alkalmazottak.

A munkanélküli alkalmazottak javára szóló gyűjtés folytatandó, illetőleg újra megkezdendő. A befolyt összegek hetenként az ipartestület irodájába beküldendők.

#

Házasság. Örömmel adunk hírt arról, hogy Fenyő József kartársunk leányát augusztus 18-án Kiss Dezső úr oltán elé vezette.

Minden kávé tartos üzletében Zwack-féle Unicumot és likőroket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból merendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Rövidesen megkezdődik a régi adótarozások törlése. Mint köztudomású, az országgyűlés elfogadta az adócsökkentési törvényt, melyet a napokban kihirdettek. Ennek alapján a pénzügyminiszter utasítást adott, hogy az egész országban indítsák meg az adórendezéseket. A több éven át felszaporodott, illetve három évnél régebbi időből származó hátralékokat a pénzügyminiszter már összeíratta s ennek alapján fogják az adórendeztést hivatalból megindítani.

Iparoskörnek nem kell iparengedély, ha italt mér ki tagjainak. Egy vidéki iparoskör esetében vitás lett, hogy a helybeli iparoskör, mely pénzügyi hatósági engedély alapján kizárólag tagjai részére italméréssel is foglalkozik, köteles-e iparengedélyt váltani? Az illetékes kamara véleményezte a vitás kérdést, amely szerint, minthogy az iparoskör csak tagjai részére mér ki italt, iparszerű italmérés esete nem forog fenn, emélfogva iparjogszótvány váltása nem szükséges.

Az iparos köteles ipartestületi tagsága és adókötelezettsége. A képzéshez kötött ipartestületi tag, ahol ipartestület van, az iparigazolvány, illetve iparendedély elnyerésével és iparának megkezdésével egyidejűen az ipartestület kötelezett tagja, s tagja mind az ipartestületnek mindaddig, amíg ipartestületi igazolványát alapján gyakorolja, amiből következik, hogy erre az időre az ipartestületi tagsági díjat is megfizetni tartozik. Ezen kötelezettségen nem változtat semmi az a körülmény, hogy az illető iparos iparjogosultságáról iparának bizonyos ideig tartó gyakorlása után önként mondott-e le, vagy az iparjogosultságot a hatóság később valamely célból visszavonta.

A tanonciskola mulasztása. Sürgős munkák végzése — a 6000—1924. V. K. M. számú rendelet 27. §-ának d) pontja szerint — a mulasztott órák igazolásul szolgálhat, azonban előzetes kérelemre egyes tanórák alól a tanító, három napra terjedő órák alól az igazgató, egy hétre eső órák alól az igazgató javaslatára a felügyelőbizottság elnöke adhat felmentést, de ez a felmentés egy-egy tanoncnál tanévankint kétheti tanítási óraszámot túl nem terjedhet. Mulasztásszámba megy a tanoncnak a tanórákon elkésve megjelése is. A munkaadót azonban mindjárt az első igazolatlan mulasztásnál, illetőleg az azal egy tekintet alá eső későjövésnél nem lehet büntetni, miután abban az esetben az idézett rendelet 28. §-ának a) pontja értelmében az igazgató felmentési kérelmet a munkaadót a tanone mulasztására és felhívja a pontos iskolafelügyelőre.

Tisztelt Kávés Urak! Ha súlyt helyeznek arra, hogy vendégeik meg legyenek elégedve; csak a **Zwack-féle Golf-Orangead**-ot szolgáljanak fel, mert az nem essenciákból készül, hanem narancsból és nincsen kátrányfestékkel festve.

A milliommodik vendég. A berlini Potsdamer-téren lévő óriási vendéglőnek, a Haus Vaterland-nak, különös jubileuma volt nemrég. Az egymilliommodik vendég látogatását ünnepelték. A szerencsés, aki a megvesztegethetetlen számlálógépek közül átlépte, Witzemann amerikai brooklini kereskedő. Ünneplés díszfogadtatás volt a tiszteletére, nemcsak borral szünültig telt művészi ezüst-kelyhet kapott. A milliós számot alig fél év alatt érte el a Haus Vaterland.

Megtilthatja-e a háztulajdonos az üzleti cégtábla elhelyezését? Az az iparos, aki üzleti helyiséget lakásában rendezte be, az 1922. évi XII. t. c. 56. §-ának megfelelően az üzleti helyiséget megjelölő cégtáblát a lakás külső részén (pl. a bejárati ajtón) köteles kifüggeszteni. A lakásban berendezett üzlethelyiségnek ilyen módon való megjelölését a háziur a lakásbérleti szerződésből kifolyóan nem akadályozhatja meg. Ezzel szemben a lakásban berendezett üzlethelyiségben a ház külső részén (házfalon vagy kapun) való megjelölése már csak a háziur külön engedélye alapján lehetséges, mert az épületnek a bérlet által történő oly igénybevételével jár, melyre a bérleti szerződés nem terjed ki.

Az iparüzési jog nem bővíthető övezgyi jogcímen. Az övezgyi jogon megkezdett iparüzés szerzett jog, amelynek terjedelmét a törvény biztosítja. Ha az övezgy az ipar gyakorlásáról bizonyos ideig lemond és azt szünetelteti, a törvény keretein belül újból feléled, amint azt az övezgy újból gyakorolni kívánja. Az ily módon gyakorolt iparüzési jog keretei azonban nem bővíthetők és csak ugyanazon korlátozásokkal gyakorolható, mint az elhált házastársé volt. Ha tehát az elhált házastárs iparát csak üzletvezetővel gyakorolhatta, akkor az övezgy is csak üzletvezető útján gyakorolhatja azt. (48.240—1929. Bpest.)

Felmondás nélkül is lehet segédet bizonyos esetekben elbocsátani. Az 1884. évi XVII. t. c. 24. §-a szerint a munkaadó a segédjét felmondás nélkül a következő okokból bocsáthatja el azonnal:

- ha nyereségvágyból eredő bűncselekményt követ el;
- ha az iparos helyettese, vagy az iparos egyik családtagja ellen tetleges bántalmazást vagy súlyos becsületsértést követ el, kötelesegi teljesítést makacsul megtagadja, vagy ha az iparos akarata ellenére egy egész munkanapon át igazolatlanul szünetelt;
- ha megintés dacára a ház, vagy az üzlet biztonságát vigyázatlansága által veszélyezteti;
- ha három napnál tovább tartó szabadságvesztés büntetés alá kerül;
- ha a szerződésileg elvállalt munka teljesítésére képtelen;
- ha valamely undorító, vagy ragályos betegségben szenved;
- ha az iparos bizalmával való visszaélés által az üzlet érdekeit veszélyezteti;
- ha a kereskedősegéd, főnöke belegegyezése nélkül, akár saját, akár más részére kereskedelmi ügyletekkel foglalkozik.

A gyáripari jelleg ellenőrzése. A Sütő Ipartestület egy felmerült esetből kifolyólag felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, kérve, hogy valamely ipar gyárszerű gyakorlásának bejelentése esetében a bejelentés egyelőre csak tudomásul vehető legyen, az iparjogosultvány pedig csak annak helyszíni szemle segélyével megállapítása után adható ki, hogy tényleg a kézművesipar kereteit meghaladó iparüzésről van szó.

A kereskedelmi miniszter e felterjesztésre a székesfővárosi tanács útján arról értesítette a Testületet, hogy kérelmének nem adhat helyt. Az 1922. évi XII. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 78.000—1923. K. M. számú rendelet megfelelő rendelkezéseket tartalmaz az iránt, hogy az ipari képzésre vonatkozó jogszabályokat senki se játszassa ki olyan módon, hogy az iparnak gyárszerű gyakorlására szerez iparjogosultványt s annak alapján iparát a kézműves jellegű iparüzés szokásos keretein belül gyakorolja. Az említett rendelet 5. §-ának második bekezdése szerint ugyanis ilyen esetekben az iparigazolvány, illetőleg iparendedély szövegében kifejezésre kell juttatni, hogy az a kérdéses iparnak eszupán a kézműves jellegű iparüzés szokásos kereteit meghaladó terjedelemben, azaz: gyárszerű gyakorlására jogosít. Az említett rendelet 136. §-a szerint pedig, ha akár panasza, akár hivatalból megindított eljárás során bármikor megállapítást nyer, hogy valamely természetes vagy jogi személy képzéséhez kötött iparendedélyben megjelölt terjedelemben üzi, az iparhatóság határozattal felhívja, hogy iparát az iparigazolványban, illetőleg az iparendedélyben megjelölt terjedelemben gyakorolja, mert ellenkező esetben az iparigazolványt, illetőleg iparendedélyt vissza fogja venni. Amennyiben a természetes vagy jogi személy ennek a felhívásnak az ebből a célból méltányosan megállapított idő alatt eleget nem tesz, az iparhatóság az iparigazolványt, illetőleg iparendedélyt határozattal visszavonja.

Iparigazolvány. A mindennapi életben sürűn fordul elő, hogy az iparos természetes személytársat vesz maga mellé, így mint közkereseti társaság, tehát jogi személy óhajta az ipart folytatni. Ebben az esetben a természetes személynek, az iparosnak iparáról le kell mondania, a társaságnak mint jogi személynek új iparigazolványt kell váltania. Az apa és fiu közös beadványban kérhetik mindkettőjük részére az iparigazolványt.

THONET-MUNDUS

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTORGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

és kerfiszékek kaveházak, vendéglők, szállodák számára, közismerten legelsőrendű kivitelben.

Hacker és Társa

chinnezüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Sip-u. 6.

Telefon: József 354—55.

Stauffer

dobozos- és blokkementali
elsőrendű emmentaliból készül.

**Összecsukható „FIX”
kerfiszékek és asztalok
gyári áron**

Agrár-Technika faárugyáránál kaphatók.

Iroda: V., Berlini tér 5. Raktar: V., Kádár u. 10.
Telefon: Aut. 220—81.

LINOLEUM ÉS GUMMI

BURKOLÁSI SZAKVÁLLALAT
CSÁSZÁR IMRE Budapest, IX., Lónyai-u. 11.
Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Schiller és László

bel- és külföldi borok, pezsgőborok, rum, konyak és likőrök nagykereskedése
Budapest, VI., Izabella ucca 52. sz.
Telefon: Lipót 975-72.

PREISZ MIKSA

gőz- és villanyüzemű fehérsütemény és kenyérgyára

Gyártelep és főszület: VI, Kazár ucca 9. Telefon: 104-84

Szállít reggel 7 órától este 7 óráig minden időben friss süteményt és kiváló minőségű házikenyert.

Megtárgyalható-e a tanoncok a tanonciskolai bizonyítvány kiadására? Az 1922. évi XII. t.-c. 94. §-a szerint a munkaadó köteles a tanoncot mindaddig, amíg szerződés szerinti tanideje tart, iskolába járattatni és a tanoncot az iskola pontos látogatására szorítani. Az iskola miatt a szerződés szerinti tanviszony csak akkor hosszabbítható meg, ha fegyelmi okból az iparhatóság a tanonciskolai felügyelő bizottság javaslatára a tanoncot az iskolából legfeljebb három hónapra — amely idő azonban az illető iskolaévi végén túl nem terjedhet — kizárja. Az ilyen kizárás esetében ugyanis a törvény 99. §-a értelmében a tanviszony tartamát az iskola látogatásának kötelezettsége mellett annyiával meg kell hosszabbítani, amennyi időn át a tanonc kizárás következtében iskolába nem járt. A törvény 104. §-a szerint a tanviszony megszüntetésének bejelentése alkalmával a tanonc iskolai bizonyítványát is be kell mutatni. Ez a törvény szakasz súlyt helyez arra, hogy a segédi vizsgálatot minden késedelem nélkül, azokban az esetekben, amelyekben a tanviszony a tanidő kitöltéséig nyer befejezést, lehetőleg a tanidő két utolsó hetében tartásuk meg, ne hogy a tanonc a segédi vizsgálat halogatása és ezzel segéddé válásának késleltetése által kárt szenvedjen. Mindebből következik, hogy a tanonciskola igazgatósága az iskolai bizonyítvány kiadásának megtárgyalásával a tanonc felszabadulását, illetve a segédivizsgálat letételét nem késleltetheti, hiszen a tanidő lejártáról tudomással kell bírnia, mert a tanonciskolai rendtartás 62. §-a szerint a beírásakor az első ízben jelentkező tanoncok munkaadójuk vagy megbízottjának kíséretében jelennek meg és születési anyakönyvi kivonatukat, az utolsó iskolai bizonyítványukat, himnlőjraoltási bizonyítványukat és tanoncszerződésüket is bemutatni tartoznak.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elvi jelentőségű állásfoglalásai ipari ügyekben:

Közkereseti társaság formájában folytatott kézművesipart az üzlet vezetésére jogosított, képesített társtagnak a társaság számlájára tényleg üznie kell, mert ha ezt nem teszi, strohmanná válik. Konkrét esetben iparkihágásban elmarasztlandónak javasoltuk a közkereseti társaság mindkét tagját azért, mert a képesített, azaz az üzlet vezetésére jogosított tag más cégnél van állandó alkalmazásban és így csak formailag tagja a társaságnak, amivel elősegíti az iparkihágás elkövetését, a nem képesített tagnak az elmarasztalását pedig azért javasoltuk, mert képesített társ nélkül üzi a képesítéshez kötött mesterségét. (51.886—1929.)

A tanonc egy időben csak egy képesítéshez kötött iparra szerződhet, még akkor is, ha az iparos több ipart folytat. Az 1922. XII. t.-c. 89. §-a megszabja a tanoncidő legrovidebb tartamát, amiből az következik, hogyha a tanoncot ugyanazon időben két, vagy több nem rokoniparra is szerződtenék, azzal kijátszhatnák nemcsak a tanviszony betűje, hanem szelleme is. (28.066—1928.)

Iparosság ugyanazon iparosnál egy időben több szakmában is foglalkoztatható. (29.066—1928.)

A munkakönyv a törvényes kellékek fennforgása esetén kiadandó, annak kiállítását az ipartestület egyes előjárásági tagjainak ellenzése nem akadályozhatja meg. Viszont a törvényben megszabott kellékekkel nem rendelkező egyén részére még abban az esetben sem állítható ki a munkakönyv, ha az előjárásági a munkakönyv kiadása mellett foglalja állást, mert az ipartestület nem teheti túl magát a törvény rendelkezésein. (54.524—1928.)

Kiegészítő iparossegéd bejelentése. Kérdés, hogy a csak kiegészítőként alkalmazott iparossegéd bejelentendő-e? Az 1884. évi XVII. t.-c. 103. és 106. §-aiban lefektetett ama követelmény, hogy a munkaadó tartozik segédjét a munkabélelés, illetőleg a munkából kilépés napjától számított két héten belül az iparhatóságnak bejelenteni, a munkaadó ezirányú kötelezettségét a segéd alkalmazásának állandóságától függetlenül állapítja meg. A törvény 88. §-a azonban akkor, amikor a munkaadó és segédje közötti munkaszerződés érvényét csak egyheti próbaidő elteltével teszi kötelező erejűvé, megfelelő időt enged a munkaadónak arra, hogy a munkaviszony állandósága és további fenntartása tekintetében határozhasson. Ily értelemben döntött a 36.658—1904. K. M. sz. elvi határozat is, mely szerint a bejelentési kötelezettség nem áll fenn azon munkásokra nézve, akik a munkabéleléstől számított 8 napon belül távoznak.

Kávéházi pamlagok, 2 db 1000 köbméteres salgótarjáni kályha kiváló állapotban olesón eladók a Club kávéházban V., Lipót-körút 16.

DIETZLER
PEZSGŐ

Telefon: Aut. 866—50

Arany (édes)
Ezüst (félédes)
Cremant rosé (édes)

Az ország egyik legszebb és nagyforgalmú városában

egy kifünően menő régi jól bevezetett
kávéház és borozómás elfoglaltság miatt berendezéssel vagy anélkül **november 1-re olcsón eladó!**

Cím: Goldstein Ferenc, Kaposvár, Széchenyi tér 9. sz

ÓZV. BERKOVITS KÁROLYNÉ

papírárgyára

Budapest, VII., Sip ucca 4. Tel.: J. 425—31.

Hektograph sokszorosító, papírszalvéta, tálpapír, étlap, block, fogvájó, billiárdgolyó, dákö, dominó, sakk törv. védett fémkeretes újságmappa és az összes kávéházi kellékek elismerten legolcsóbb beszerzési forrása.

Kertibutor gyári árban

fix és összecukható thonet és egyéb típusú kertiszékek és asztalok, továbbá vendéglői és kávéházi asztalok tetszés szerinti méretben a

NEUSCHLOSZ - LICHTIG

REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.

Gyár: Albertfalva. Telefon: J. 384—02.

Eladási iroda és mintaraktár:

Budapest, IV., Petőfi Sándor ucca 9.

Telefon: Aut. 890—47.

Ezüstkoszorús mester.

ANGER ANTAL

KÁDÁR MESTER

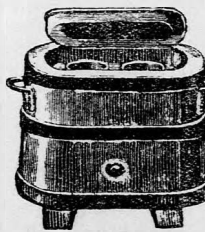
Budapest,

VII., Klauzál tér 4.

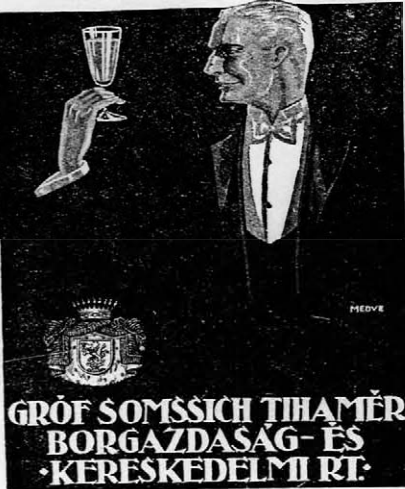
Telefonhívó: J. 426-80.

Fagylalt-apparátokat

készítenek, javítok, régiéket újakra becserelem. Használtakat veszek és eladok. Újak teljes garancia mellett, legújanyosabb árban. Minden e szakmába vágó munkát, úgyszintén javításokat, vidékre is vállal.

Alapítva: 1868-ban.

Tokaji konyakAnima Tokaj konyak-likőr
Első Tokaji Konyakgyár R.-T. Tokaj.GRÓF SOMSSICH THAMÉR
BORGAZDASÁG- ÉS
KERESKEDELMI RT.

KÖZPONTI IRODA:

VI. Andrassy út 31. Telefon: 142—85.

A kéményseprési díjak behajtása. Az 1922. évi XII. t.-c. 64. §-a nem ad jogot az iparhatóságnak arra, hogy a hátralékos kéményseprési díjak megfizetésére a ház bérőjét vagy kezelőjét kötelezze. A kerületi kéményseprőiparos e részben fennálló követelését közigazgatási úton csak a ház tulajdonosával szemben lehet érvényesíteni. A kéményseprés és a kéményseprési díjtartozások ugyanis a közigazgatási természetű szolgáltatások közé tartoznak. A seprés és díjfizetés terhe a közigazgatási jog szempontjából a dolog természeté szerint az épület ingatlan tulajdonosára hárul, akár bérbé van az épület adva, akár nem, akár a tulajdonos kezeli az épületet, akár pedig megbízott (gondnok). Az említett szolgáltatás terhé tehát közigazgatási úton a ház tulajdonosa ellen kell érvényesíteni. Ez nemcsak a tételes rendelkezésekből folyó jogelv, hanem a gyakorlati közigazgatás követelménye is, mert ellenkező álláspont mellett a háztulajdonos, másfelől a bérő, vagy kezelő (gondnok) a kéményseprési díjak gyors és teljes beszedését a legtöbbször egyszerűen azzal megtagadhatná, hogy a díjfizetési kötelezettséget egymás között vitássá tennék. Nevezetesen kétségtelen, hogy a háztulajdonos, másfelől a bérő vagy kezelő (gondnok) között az épület után járó kéményseprési díjak megfizetésére vonatkozóan fennálló kötelezettség magánjogi viszony, amelybe az iparhatóság, ha arra nézve a felek között vita támad, vagy ha a felek valamelyike a vállalt fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, a díjak behajtása céljából bele nem avatkozhatnak. Az említett törvény szakaszának azt a rendelkezését ugyanis, mely szerint a kéményseprési díjak tekintetében támadt vita eldöntésére az iparhatóság illetékes, nem lehet oly képen magyarázni, hogy az iparhatóság a vita keretében az olyan magánjogi természetű jogkérdéseket is, amilyen például a háztulajdonos és a bérő, vagy a háztulajdonos és a házkezelő (gondnok) közötti jogviszony tartalma, akár általános érvénnyel, akár valamely adott vonatkozás szempontjából eldönthessen. Ha tehát valamely épület után a kéményseprési díjak nem folynak be, azok beszedése iránt közigazgatási úton szükekszerűen csak az épület tulajdonosa ellen lehet fordulni a közigazgatási hatóság csak azzal szemben tehet intézkedéseket. Ha pedig a kéményseprési díjakat akár a háztulajdonos, akár a bérő, vagy kezelő (gondnok) megfizette, az ebből folyóan köztük támadt magánjogi igényüket azután egymással szemben köztörvényi úton érvényesíthetik. (99.516—927. K. M.)

Adótarozás miatt még az iparosnak feldolgozás, vagy javítás miatt átadott tárgyak is lefoglalhatók. A közadók kezeléséről szóló S. O. 59. §-ának (3) pontja értelmében a köztartozások miatt vezetett foglaláskor, abban az esetben, ha a végrehajtást szenvedőnek egyéb javai a hátralékos összegre nézve teljes fedezetet nem nyújtanak, az iparosnak feldolgozás céljából átadott tárgyak is foglalás alá vehetők. Az ilyképp lefoglalt idegen tárgyak zár alól való feloldása a pénzügyigazgatóságtól, illetőleg ha ez a kérelmet elutasítja, igénykereset útján a bíróságtól kérhető.

Kávéházak és vendéglők légfűtéses berendezését

szakszerűen végzi

KOCH JENŐ

Meidinger- és folytonégőkályha-gyáros
BUDAPEST, VI., SZONDY UCCA 53.

Elsőrendű
kivittel!

Telefon: Aut. 208-69.

Tervezés díjtalan!

Alapítva
1899.

Gazdaságos
tüzelés!

Tömeges esatlakozások a „Libertas”-hoz. A „Libertas” az alkoholprohibíció ellen alakult magyarországi egyesületbe ujabban a következő nagyobb számú tagbelépések történtek: Magyar Borbizományosok és Ügynökök Országos Egyesülete, Budapest, Országos Szesztérkéscsü Rt., Budapest, Fővárosi Sertőzők Egyesülete, Budapest, Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete, Budapest, Orbán Zoltán vendéglős, Budapest, Singer Arthur szerkesztő, Budapest, Gundel Károly vendéglős, Budapest, Földes Zsigmond borbizományos, Budapest, Törley József és Tsa pezsgőgyárosok, Budapest, Budapesti Kávésok Ipartestülete, Fructus Szövetkezet, Budapest, Steiner Armin, Szob, Popper Mór és Lipót Rt., Budapest, Österreicher Lipót és Fia Nándor, bornyagykereskedő, Szolnok, Fonó István Borkereskedelmi Rt., Budapest, Mendl Gyula, Budapest, Heuduska Rezső vezérigazgató, Budapest, Révész Gyula igazgató, Budapest, Tokaji Bor és Mezőgazdasági Rt., Tokaj, Flandorffer Ignác Utóda bornyagykereskedés, Sopron, Pátria Bor- és Sörkereskedelmi Rt., Budapest, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Kemény Bertalan borbizományos, Vác, Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, Budapest, Palugyay J. és Fia Rt., Budapest, Steiner Mihály Rt., Budapest, Nemzetközi Borkereskedelmi Rt., Budapest, Schwarzenberg Alfréd borbizományos, Budapest, Boshan Károly és Arthur, Budapest, Dietz Miksa borbizományos, Budapest, Grosz Oszkár és Nashitz A., Budapest, dr. Flegmann Imre, Budapest, Belatiny Arthur, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Flegmann S. és V. Fia, Magyar Uriborok, Budapest, Zerkovitz Oszkár cég, Budapest, Gráf Ferenc igazgató, Budapest, Steiner Bernát, Budapest, Borászati Lapok, Palugyay Ferenc m. kir. kormányfőtanácsos, Budapest, Windischgrätz herceg budafoki pinceszete, Budafok és Dezsényi László borkereskedő, Budapest. Itt említjük meg, hogy a „Libertas”, az alkoholprohibíció ellen alakult magyarországi egyesület alapszabályai, azáltal, hogy örökös, alapító, rendes és pártoló tagsági kategóriákat állapítottak meg, a legkisebb gazdasági ágának is, amelyeket a szesztilalmi karöltések szintén közelebről érintenek, lehetővé teszik a csatlakozást.

Az üzleti tüke értékelése az adókiutésnél. A pénzügyminiszter 18.000—1929. számú körrendeletével intézkedett aziránt, hogy az 1929. évi jövedelem- és vagyonadó kiutésében egyes foglalkozások jövedelmi, illetve vagyonadó alapjának megállapításánál milyen irányelveket kell szem előtt tartani. Az ipari és kereskedelmi üzletekben fekvő üzemi tőkének az értékét az illető ipari, vagy kereskedelmi üzem természetének megfelelően: 1. az ipari üzleteknél általában az üzlet jövedelmének 20 százalékától annak ötszöröséig, 2. a kereskedelmi üzleteknél általában az üzleti jövedelemnek 1—5-szöröséig terjedő összegekben kell felvenni. Meghagyja továbbá a pénzügyminiszter a pénzügyi hatóságoknak, hogy csak azoknak a mult évről változatlanul áthozott (megrögzített) jövedelem- és vagyonadó alapoknak az újbóli megállapítását vegyék tervebe, ahol határozott kiutési adatok állanak rendelkezésre. Egymagában véve tehát az a körülmény, hogy pl. az adózó ipari, kereskedelmi, vagy egyéb haszonhajtó foglalkozásának a forgalma 20—30 százalékkal emelkedett, az adóbevállás beadására való felhívásra és új adókiutési eljárás elrendelésére nem szolgálhat okul.

Egy időben csak egy iparban lehet tanone valaki. Az 1922. évi XII. t.-c. 89. §-a minden iparra külön-külön írja elő a megkívánt tanonei szakbavágó gyakorlat kitöltését. A törvény nem intézkedik ugyan a tekintetben, hogy több iparigazolvánnyal rendelkező iparosnál a tanone ugyanazon időben több iparágban is ne nyerhessen foglalkoztatást, képepítést azonban az ilyen tanone az egy iparban előírt tanidő alatt csakis egy iparra szerkezhet. Nincs azonban semmi akadály a annak, hogy az általa tanult iparról a másakra, mint segéd is, áttérhessen, miután az idézett törvénycikk 23. §-a ezt lehetővé teszi, sőt azt is megengedi, hogy az egyik iparban eltöltött segédi gyakorlatból egy harmadrész az új iparra nézve megállapított segédi gyakorlati időbe beszámíttassék.

Több munkakönyv váltása. Az iparossegédnek még pályaváloztatás esetén is csak egy könyve lehet, mert csak ily módon lehet elejét venni az oly gyakran előforduló visszaéléseknek. A segédet ugyanis abból, hogy egy munkakönyvet kap, joghátrány nem éri, mert az illetékes ipartestület, mint iparhatóság bevonja ugyan az egyik, rendszerint a második munkakönyvet, de ugyanakkor az abban bejegyzett és igazolt segédi szakbavágó gyakorlatot az először kiadott munkakönyvbe azzal vezeteti be, hogy e bejegyzések az ipartestületnél fekvő munkakönyvből, illetőleg a segédekről vezetett lajstrom alapján történtek. Bár külön jogszabály nem intézkedik e tekintetben, de a gyakorlat, valamint az 1922. évi XII. t.-c. 23. §-ának az az intézkedése is, hogy az egyik iparról a másakra átlépő segédnek nem kell az utóbbi iparban eltöltött tanoncidőt igazolnia, hanem elégséges arra nézve a segédlevél bemutatása is, azt bizonyítja, hogy ha a segéd több iparra nézve akarja is segédi gyakorlatát igazolni, két munkakönyvre akkor sincs szüksége, mert a két iparban eltöltött szakbavágó gyakorlat egy munkakönyvvel is igazolható és ami a legfontosabb, megakadályozható az, hogy a használatban nem levő második munkakönyvet valaki jogosulatlanul használhasználfel. (Pécsi kamara.)

Valaki egyidőben segéd és egy másik üzletben önálló nem lehet. Az iparüzés alapgondolata a kézműves jellegű iparüzés szokásos keretein belül az, hogy az ipart üző személyesen vezesse üzemet. A képesítés elvének szigorítása éppen abban jutott kifejezésre, hogy az ipar gyakorlását, személyes joggá és kötelességgé tette. Eppen ezért általában az ipartüzőnek abban a községben kell tartózkodnia, és üzletét vezetnie, ahol a telep helye van. Ha valaki személyes képesítéssel rendelkezik, jogában van ugyan maga helyett képesített üzletvezető útján is vezetni üzemet, ezt azonban az iparhatóságnál szabályszerűen igazolt üzletvezető állandó alkalmazásával be kell jelentenie és az üzletvezetőnek állandóan az üzemben kell tartózkodnia. Ez az eset azonban csak az önálló iparüzőknél fordulhat elő és nem érinti azt a jogelvet, hogy valaki egyidejűleg önálló iparos és másutt segéd nem lehet. (41.820—1928. Bpest.)

Tévesen befizetett adót, vagy illetéket öt évig lehet visszakérni. A közadók kezeléséről szóló 600—1927. P. M. sz. H. Ö. 92. §-a szerint a tévesen befizetett, illetőleg lerótt, vagy jogellenesen beszedett közszolgáltatások, illetőleg a folyó tartozás nélkül álló tulfizetések visszakövetelése tekintetében a felek igénye a befizetés napjától számított öt év alatt évül el.

A narancsfogyasztás. Egy angol szaklap közli a fejenkénti narancsfogyasztást egyes európai államokban. Amíg pl. Nagybritanniában minden lakosra évi 9 és fél kg. fogyasztás esik, addig Németország és Franciaország fejkvótája csak 3 és fél kg., Magyarországa 1 kg., Lengyelországa negyed kg.

A szíriai narancstermelés. Az utóbbi időben nálunk is keresett a szíriai narancs, nem lesz tehát érdeknélküli a szíriai narancstermelés áttekintése. Leginkább Tripolisz, Szaida, Beyrut és Tirus jönnek, mint narancstermelő vidékek tekintetbe, Tripoliszban ugyanis 1400 hektár, Szaidában 700 hektár, Beyrutban 400 hektár és Tirusban 100 hektár a narancstermelőterület. A közepes évi aratás 175.000 métermázsára rug, amelynek fele a termőhelyen kerül fogyasztásra, a másik felét pedig az ország belsejébe, a szomszédos államokba és egyéb külföldre exportálják. A főbb kiviteli kikötők Tripolisz és Beyrut, kisebb mértékben Szaida is. Az elszállítás ládáiban történik; jesusán az Egyiptomnak szánt narancsok kerülnek csomagolatlanul a vitorlásokba. Az évi narancsszüret értékét 40 millió francia frankra becsülik.

PINCÉRKABÁTOK

prima minőségben és elegáns kivitelben.

WEEKEND

és
VIHAR-
KABÁTOK

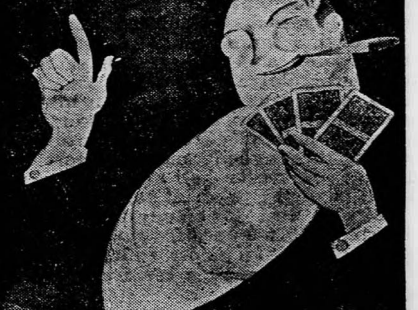
Grünhut Ödön

cégnél

József-körút 22.
Telefon: József 460-69.

TÖKÉLETES

AZ

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

OT

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.

VIII. József körút 38. Telefon: J. 392—77

E helyen is felhívjuk vevőink figyelmét TEA ÜGYBEN szétküldött leveleinkre és azon feleinket, akik teaszukségletüket a múlt szezomban még nem általunk fedezték, kérjük, mielőtt az őszi szezon kapcsán teaszukségletük beszerzésével foglalkozna, adjanak nekünk módot arra, HOGY TEAKEVEREKEINKET KIPROBÁLJÁK. E speciális keverékeket a múlt év folyamán vezettük be és azok a legelőkelőbb üzletekben a legteljesebb megelégedésre vannak használatban. Tudvalevő, hogy a tea tekintetében az angolok a leghozzáértőbbek és ezen keverékeink — mint ahogy már annak idején ismertetésekben említettük — angol rendszer szerint készülnek és eredeti 5 és 2,50 kg. ládáknak kerülnek forgalomba. Elmult szezomban nagyszerűen bevált esomagolási mód bevezetésére az indított bennünket, hogy a vevőnek ne kelljen egyszerre nagymennyiségű teát raktáron kibontva tartani.

*

JAMEKBEK ÉS IZEKBEK a piacot most, hogy az új áru piacra került, a legkülönféle áron, a legkülönfélébb minőségekkel árasztják el. Vevőinket nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy ezen olcsóbb fajta jamok nem tiszta gyümölcsből készülnek, hanem rendszerint almával vannak keverve. Vevőink figyelmébe ajánljuk az eddig is kizárólag vállalatunk részére és általunk forgalomba hozott KIVALÓ MINŐSÉGŰ ALTALÁNOSAN ISMERT KOLENYI-FELE JAM-KÉSZÍTMÉNYEKET, amelyeket ma már minden üzlet, AMELY VENDEGEINEK ELSŐRENDŰT KIVÁN NYUJTANI, NALUNK SZEREZ BE.

*

KOMPÓTOKBAN rövidesen ajánlattal fogunk szolgálni és kérjük vevőinket, amíg ezzel ki nem jövünk, e cikkekben kötések ne csináljanak, annál is inkább, mert az elmult szezomból még nagyon sok tavalyi megbízhatatlan áru maradt készletben, amelyeket természetesen igyekeznek túladni.

*

JAMAICAI RUMMAL 2 évvel ezelőtt vágott, beérett 50 és 60%-os rumkészítményeket és vágás céljára szolgáló 78% -os EREDETI JAMAICAI RUMOT az őszi szezon kapcsán legmegbízhatóbban és legolcsóbban nálunk szerezhetik be vevőink.

*

A fűszerkereskedők szolnoki kongresszusán a pénzügyminisztérium hivatalos képviselője bejelentette, hogy rövidesen életbeléptetik a fűszer és gyarmatarúk egyfázisú forgalmi adóját. Ez az intézkedés, sajnos, a nagykereskedelem és az importőr részére is és így a vele közvetlen összeköttetésben álló vevő részére is újabb megterheléssel jár. A kávé, tea és egyéb gyarmatarúk után közvetlenül a tengerentúli ültetvényről érkezve, a vámhatáron való átlépésnél, mint legelső kéz vámolásnál eddig 2% vámforgalmi adót röttünk le, amivel szemben az újonnan megjelenő egyfázisú rendelet alapján egy magasabb vámforgalmi adót, valószínű 6-7%-ot kell majd fizetni. Természetesen az a fogyasztó, mint amilyen a kávé, amely a közvetlen importortól vásárol, kénytelen lesz majd ezen egyfázisú forgalmi adó rendeletről előálló elég tekintélyes ár-többletet megfizetni.

Katonai szolgálat alatt szerzett ipari képzést érvényesnek kell elfogadni. Oly egyéneknek, akik a tanidő szabályszerű befejezése után, illetőleg a segédi gyakorlat folyamán katonai szolgálatra bevonultak és ezen szolgálatuk alatt rendszeresen olyan munkát végeznek, amely ipari szakmájuk köré tartozik, az ily munka végzésével eltöltött időt ebben a törvényben megállapított segédi gyakorlat idejébe be kell számítani. Az említett szakbavágó gyakorlat tartamáról a katonai hatóság állít ki bizonyítványt, amelyet az iparhatóság a képzés igazolásánál elfogadni köteles. Aki az itt említett feltételeknek eleget tett, annak a részére a iparigazolványt ki kell adni.

Munkakönyv nélkül segéd nem alkalmazható. Az 1884. évi XVIII. t.-c. 90. §-a szerint az iparos oly segédet nem fogadhat fel, aki az előbbi munkaadóval kötött szerződésének törvényes megszüntetését nem igazolja. Erre az igazolásra szolgál a munkakönyv, ami nélkül iparossegédet felfogadni nem szabad. Ha a segéd munkakönyvét az iparhatóság visszatartotta és a segéd mégis munkába állt, a ténykörülmények vizsgálata után az illetékes ipartestületnek a segéd részére a munkakönyv ideiglenes pótlására „Ideiglenes igazolványt” kell kiállítani, amelybe a munkaviszony adatait úgy kell bevezetni, mint a munkakönyvbe, s a munkakönyv visszanyerése után az ipartestület az ideiglenes igazolványba történt feljegyzéseket ebbe a munkakönyvbe átvezetheti.

Az iparüzés ideiglenes abbahagyása. A 93308—1926. K. M. számú rendelet kimondja, hogy az iparos bármikor megteheti azt, hogy iparának gyakorlásával hosszabb-rövidebb időre felhagy és akár, mint segéd, akár mint tanonc más munkaadónál munkába áll. Ez a lépés nem vonja maga után iparigazolványának hatálytalanná válását, sem azt a kötelezettséget, hogy az ipar gyakorlásának abbahagyását be kellene jelentenie az iparosnak, mert az iparigazolvány csak az ipar gyakorlásának egy éven át állandóan való szüneteltetése esetén veszíti el hatályát.

Figyeljünk!

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. — Övekodjunk az utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17.

Telefon: J. 310—63, J. 453—71.

Alapított 1824.

Csillárok, szellőztetők	
GOLDSTEIN IGNÁC csillárüzem és villanyberendező vállalkozó	SCHÄFFER BÉLANÉ selyemiparnorny műterme
Kazinczy u. 53. Tel.: J. 428-35.	
Speciális kávéházi és vendéglői berendező	

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

Fried Zsigmond és Fia

MŰSZTERGÁLYOS
kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.
Telefon: József 428—14.

Billiárd asztalok,

éttermi és kávéházi márványasztalok, **székek**, alpakka- és ezüstözött árúk, hitelesített üveg- és porcellánárúk, **billiárdgolyó**, billiárdposztó, sakk, dominó, dákók stb. (új és használt)

Költségvetés, árjegyzék díjtalan.
Alapítva 1888.

Az eredeti

SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!

Gőzöl Lipót Vegytermékek Gyára. Tel.: J. 316-19

JÉG szállítást vállalja

és kifogástalanul teljesíti

ERZSÉBET JÉGGYÁR

RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég

Budapest, VII., Hajtsár út 153.

Telefon: József 396—32.

Garantált teljes zsírtartalmú

sajtjaink

mindenütt beszerezhetők: Palpusztai-sajt, Derby-sajt, Romadour, Impériál,

Óvári, Trappista, Casino, Roquefort, Roquefort dobozos.

Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi árusító-telep: Budapest, VIII.,
Tömö ucca 33/a. sz. Telefon: József 361-10

A legkiválóbb sörkülönlegesség Szent István

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya